

Федорчук Вікторія

*здобувач другого освітнього рівня освіти
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Тернопіль, Україна*

Іванців Орислава

*кандидат філологічних наук, доцент
доцент кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Тернопіль, Україна*

ПУБЛІЧНИЙ ВИСТУП У ФОРМАТІ TED TALKS ЯК ОБ'ЄКТ ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасному перекладознавстві особливу увагу привертає проблема відтворення усного дискурсу, зокрема публічного виступу як засобу поширення знань, ідей та суспільно важливих цінностей. Одним із найпопулярніших форматів публічного мовлення є TED Talks – короткі виступи, що поєднують наукову, освітню та мотиваційну складові. Вони стали ефективним інструментом популяризації знань і формування суспільного дискурсу на глобальному рівні.

TED Talks (Technology, Entertainment, Design) – це особливий різновид публічного виступу, метою якого є представлення аудиторії ідеї, вартої поширення. На відміну від традиційних академічних лекцій чи доповідей на конференціях, виступи у форматі TED Talks орієнтовані не лише на інформування, а й на зацікавлення, переконання та емоційне залучення слухачів [2]. Тривалість таких виступів зазвичай не перевищує 18 хвилин, що вимагає від мовця максимальної лаконічності, структурованості та виразності викладу.

Дослідники розглядають публічний виступ у форматі TED Talks як гібридний жанр [1; 2], який поєднує риси наукового, художнього, публіцистичного та розмовного стилів, що зумовлює його складність для перекладу та інтерпретації. Його характерними рисами є чітка композиційна структура, авторська самопрезентація, діалогічність, доступність викладу складної інформації та висока персуазивність [1, с. 148]. Важливу роль відіграють особисті історії, приклади з власного досвіду, риторичні запитання, метафори, гумор та інші засоби емоційного впливу.

Публічний виступ у форматі TED Talks є багаторівневим об'єктом, який включає не лише мовний компонент, а й прагматичні, культурні та дискурсивні аспекти. Його специфіка полягає у поєднанні інформативної та персуазивної функцій, що вимагає від перекладача високого рівня інтерпретаційної компетентності. Як зазначає Л. Венуті, переклад завжди передбачає баланс між збереженням змісту та адаптацією до культурного контексту цільової аудиторії [3, с. 45].

Специфіка перекладу виступів у форматі TED Talks зумовлює необхідність врахування таких факторів, як інтонація, темп мовлення, логічна структура висловлювання та взаємодія зі слухачами. Вони формують додаткові смисли, які можуть бути частково втрачені при буквальному перекладі. Саме тому перекладач постає не лише як мовний посередник, але й як інтерпретатор змісту та комунікативних намірів мовця.

Окрему увагу слід звернути на перекладацькі стратегії, які застосовуються при роботі з публічними виступами у форматі TED Talks. До таких стратегій належать: узагальнення, компресія інформації, а також адаптація культурно специфічних елементів. Вибір стратегії залежить від мети комунікації, типу аудиторії та умов проведення виступу.

Таким чином, публічний виступ у форматі TED Talks є важливим і складним об'єктом перекладознавчого дослідження, що потребує комплексного підходу. Його аналіз дозволяє глибше зрозуміти механізми усного перекладу та підвищити ефективність міжкультурної взаємодії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Плетенецька Ю. М., Линтвар О. М. Лінгвістичні особливості промов TED Talks в аспекті перекладу. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2021. № 47. Том 3. С. 148-152.
2. Scotto di Carlo G. New trends in knowledge dissemination: TED Talks. Acta Scientiarum Language and Culture. 2014. № 36, №. 2. P. 121-130.
3. Venuti L. The Translation Studies Reader. London: Routledge, 2000. 539 p.